

Entered as Second Class matter Gen'l Post Office, Ottawa, Ontario, Canada. An independent journal, published twice a week in English and Magyar languages. Circulating in the 9 Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire. Printed and published at its Office and place of business 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD BRIDGEVILLE CALDERVILLE CHEPPAWA CROWLAND FORD CITY FORT ST. VICTOR GALT GUELPH HAMILTON KITCHENER MONTREAL NEW WATSFORD NIAGARA FALLS ONTARIO OTTAWA PORT COLBORNE PORT HURON PORT WILHELM ST. CATHARINES STURBYVILLE SYDNEY TORONTO WINDSOR

Kelet- és Nyugat

EGYES SZAM ARA 2 CENT

TWO CENTS PER COPY

Kanada Magyar Újság

Twice a Week

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

Coast to Coast

BEKAVAR CANA CARIBBY COALFIELD EDMONTON ESTEVAN HALMICK KAPOSVAR LEASK LETSIBREDGE NORBURY OTTAWA PLUNKETT RAYMOND REGINA SASKATOON SASKIBILL SASKIBILL SET LASZLO STEBELLYFOLD SIMAS TANCZ VANCOUVER W-KEAF WYBURN WHITEWOOD YORKTON

Az egyetlen kétszer hetente megjelenő független magyar nyelvű Kanadában. Az Angol Birodalom legelterjedtebb magyar nyelvű lapja, amely mindenkor szellemi vívő meg az idegenbe szállt magyarok árdaival és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden honfitársunk számára.

"Kanada Magyar Újság"

Eltérítendő díj egy évre: \$2.00. Az Óhazába és külföldre egy évre \$3.00. Szerkesztőség és kiadó: hivatal 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

VOL. XI. EVFOLYAM 375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG, MAN. 1934. TRIANON 15. AUGUSZTUS 14 KEDD No. 65 SZAM.

FORRADALMASITJÁK FELTALÁLÓINK A MODERN GÉP-VILÁGOT!

ÉLVE MENEKÜLT MEG A ROCKY-K POKLÁNK MAGYAR HŐSE

ISMÉT EGY FAJTETVÉRÜNK VALLALKOZOTT A LEGNEHEZEBB FELADATRA — EGYETLEN LÁNGTENGEBE BORULT A CASTLE MOUNTAIN FENYŐ-RENGETEGE — NAGYNEHEZEN MEGFÉKEZTÉK AZ ALBERTA, BRITISH COLUMBIA ÉS MONTANA ÖSSZESZÖGELÉSÉBEN DÜHÖNGŐ ERDŐTŰZET

Moziba illő csodálatos szerencsével menekült meg egy dél-albertai honfitársunk, akit mármár elveszetteknek hittek a British Columbia határán dúló erdőtüzekben. A Crow's Nest hegyzoros vidékét már napok óta veszedelmes erdőtüz fenyegette, mely mindjobban elhatárolódott. A Pincher patak két partját már elborították a lángok, a Kelley Camp környékét veszélyeztetve, majd pedig a Beaver bányát zárta körül a Pleasant völgyben keletkezett erdőtüz.

Száz meg száz ember fogott össze, hogy az elemek pusztításától megmentsék kis otthonát, munkahelyét, szomszédját és a természet ereje valahogy testvérré avatta még az ellenségeket is. Már-már sikerült az emberfeletti küzdelem, midőn véstől megmentésére a hír: "Eg a Castle Mountain!" Tényleg, a Szikláshegység különösen a nyugoldó kupja szinte félelmetes látványt nyújtott. Megindult tehát a tűzoltócsapatok küzdelme a fenyőszálatok nyalódó lángtenger ellen.

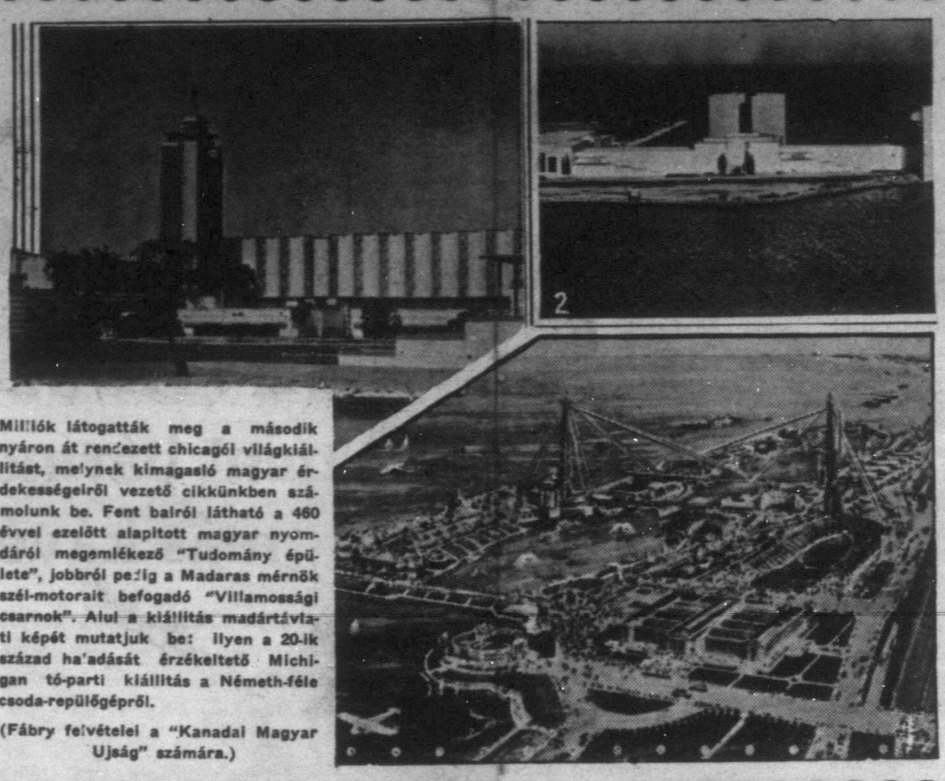
Coleman teleptől 30 mérföldnyire délre dühöngött legvadabbul az erdőtüz, oda tehát csak válogatott, tapasztalt embereket küldött Boulton "chief ranger", azaz fő-erdőkerülő. A legmerészebbek között is első volt — mint munkában a magyar rendszert — Kovács József honfitársunk, aki mint az erdészeti hatóságok rendszer alkalmazottja már nem egyszerű tűnt ki rátermettségével.

Miután az erdőtüz elleni hadjárat valóságos vezérkari körültekintést igényel — főleg, ha nincs a közelben elegendő víz és ha nehezen átkelhető, hegyes vidéken úti fel fejt a vész — Kovács maga vállalkozott felderítő utra, hogy emberrel megkímélje. A kockázatos előőrs szerepét elvégezte egy Frankish nevű erdőkerülő társa és így ketten akarták megállapítani, hogy milyen irányból volna

legcélzerűbb a támadás, hogy a 70 fős tűzoltó-csapat legtöbb eredményt érhesse el. Ezalatt a völgyben gyülekeztek és készültek neki az ugyan-csak verejték-fakasztó munkának a környék legvállalkozóbb szellemű önkéntesei. Órák multak el és egyelőre a tűz tovább terjedésének megakadályozására meg is tették az előkészületeket. Kovács és Frankish azonban nem került elő a mindjobban roppogó őserregetegből. Be is estledett, már-már el is mult a kínosan hosszúnak tetsző éjszaka, midőn az elveszettek hitt először hajnalban megérkezett; holtáradatán, tépett ruhával, a galyak által felhorzsolott testtel ugyan, de értékes megfigyelésekkel!

Nagyreszt Kovács József éjt napjallá tevő elszánt fáradozásának köszönhető tehát, hogy diadalmasan megindulhatott az erdőtüz elleni hadjárat. Augusztus 8-án reggelre újabb mentő csapatok érkeztek, továbbá ruhát, élelmet osztottak ki az életpont veszélyeztető tűzoltók között. A Rocky Mountains kasztélyról elnevezett sziklásnak british-columbiai oldalán keletkezett és az albertai oldalra több mint 3 mérföldes sávon átterjedő tüzet végre megfékeztek.

A lapzártakor érkezett távirati híradások szerint a csodás szépségű Waterton National Park már nem is forog veszedelemben, sőt a környező "ranch"-eket is megmentették a derék tűzoltók. A "Canadian Press" nem tudott felvilágosítást adni arra vonatkozólag, hogy hány honfitársunk teljesítette emberi kötelességét és küzdött a lángok ellen a két legnagyobb tartományban és Montana állam határvidékén. Ezt az örömhírt azonban megküldötte minden kanadai napilapnak az országos távirati tudósító: "Kovács József, a Castle Mountain poklának hőse — élve megmenekült a lángbaborult őserdőből..."

Miliónok látogatták meg a második nyáron át rendezett chicagói világkiállítást, melynek kimagasló magyar érdekességét vezető cikkünkben számolunk be. Fent balról látható a 460 évvel ezelőtti alapított magyar nyomdáról megemlékező "Tudomány épülete", jobbról pedig a Madaras mérnök szél-motorait befogadó "Villamosági csarnok". Alul a kiállítás madártávlati képet mutatjuk be: ilyen a 20-ik század hadiadást érzékeltető Michigan tóparti kiállítás a Németh-féle csoda-repülőgépről.

(Fáby felvételei a "Kanada Magyar Újság" számára.)

Feltámadt a halott Gyóni szelleme...

LONDONON ÁT WINNIPEGIG VISSZHANGZOTT A KRASZNOJARSZKI SIR MAGYAR LAKÓJANAK HÁBORU-ELLENES SZÓZATA — 1,200 SZIBÉRIAI MAGYAR HADIFOGYLY TETT FOCADALMAT MISKOLCON A BÉKE MELLETT — A BRIT VILÁGVÁROS EGYETEMÉN A "MI LAPUNK" MUNKATÁRSÁNAK VÉRS-FORDÍTÁST ÍTELTEK A VILÁGÖLDÖKLÉS LEGMEGRÁZÓBB IRODALMI ALKOTÁSÁNAK

120 ezer katonasárral, szomszori rabnággal. A várat felmentő csapatunk ugyanis nem tudtak megbirkózni az orosz túlerővel, mely másodsorú is körülzárta Przemyslát és a szó szoros értelmében kiéhezett. 1914 decemberétől 1915 márciusáig 19-ig alig ¼ adag kenyeret és kevés lóbuszt kapott a védősereg, mely végül is egy utolsó kirohannással akart szabadulni az éhenpusztulástól. Mivel Przemyslában kém és áruló akadt bőven, az orosz mindenkör előre tudott. Ez volt az oka annak, hogy a 40 ezer fős rohamozó embertömegből a mindig elől veredő szegedi honvéddadosztály és a kassai népfelkelő dandár állományának alig egy harmada menekült meg élve...

A krasznójarszki hadifogolytáborban is fellángolt még egyszer-egyszer Gyóni Géza lángszellemje, hogy azután örökre elboruljon. "Levelek a fogság kálváriájáról" kötetéből meghatalon csendű ki Szibériába szállt véreink raborszába, mely megtörte Gyóni idegét, egészét. 1917-ben örökre lehunyta szemét az utkori magyar szellemi élet ezen egyik legtehetségesebb fiágharozója, akit fogtásgyala alatt választott meg tagjává a budapesti "Petőfi Társaság".

Mi sem bizonyítja jobban Gyóni nagyságát, mint a szülöttségének alig 50 éves ferdülőjén végbemenő események, melyek minden időre beírták a nádfeleles Áchim ház szülőiténnek nevét a magyarság, sőt az egész Szibériába került Gyóni Géza

"Hungarian Day" — ordították a chicagói "Century of Progress" világkiállítás falragaszai múlt vasárnap, miután a földkerekség nagyságra negyedik városában, a három millió lakóú Chicagóban augusztus 12-én "Magyar Nap"-ot rendeztek honfitársaink. Tekintettel arra, hogy Chicago eléggé messze van Kanadától és több nap, valamint hetilap szolgálja az Egyesült Államokban a magyar érdekeket, természetesen nem tértünk ki a "Hungarian Day" gazdag műsorára, melyen a legkiválóbb chicagói magyar művészek vettek részt.

Kötelességünknek tartjuk azonban értesíteni olvasóinkat három olyan kimagasló magyar sikerről, amiről még egyetlen amerikai magyar lapban sem láttunk egyetlen sort sem. A képzőművészeti "Hall of Science" épületben országvilág előtt meggyőződhetett a látogatók sokasága arról, hogy Budán még az angolokat is megelőzve állították fel az első könyvtárat 1473-ban. Olyan kultur-történelmi kincs ez, amit a kisanant bocsokos kalendari semmi pénzzel sem tudnak megfizetni.

Emellett két ultra-modern technikai újítás keltette fel a világkiállítás látogatóinak figyelmét, mely szintén magyar agyvelő találékonyaságát dicséretli. Az "Electrical Building" szanatóriuma Madaras Gyula hazánk fia rotor-dinamója, melyet joggal nevezhetünk a huszadik század csodájának. Nem kisebb dologról van szó, minthogy ez a fiatal magyar mérnök a szél erejét használja fel villamosáram termelésére. Az eddigi szélmotorok egyenlően fordulatosságuk miatt nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, Madaras viszont eredeti ötlettel oldotta meg a régóta vajdó kérdést:

Kör alakú pályán elindított vasuti kocsi 90 láb magas kémény-szerű rotor-okat szerelt, melyek alja a dinamókkal van szerves összeköttetésben. Az egymással acélsodronyok révén összekötött vasuti kocsi átlagos szélben kb. 20 mérföldes egyenletes sebességgel halad a kör alakú pályán. Eközben a szél által hajtott rotor 60 percenkénti fordulatszámmal tartja működésben a dinamókat, melyek árama a kör közepén épült feszültség-átalakító berendezés révén tetsző szerinti erősségben kerül piacra.

A New Jersey állambeli Burlingtonban hatalmas arányok-

ban végeznek az év eleje óta kísérleteket a Madaras-féle áramfejlesztő berendezéssel. A "Modern Mechanics & Inventions" című szakfolyóirat szerint az ottani Public Utility Commission nagy reményeket fűz a korszerű alkotó magyar felfedezéshez, amelynek széles körökben való alkalmazása egy csapásra le szállítaná az áramszolgáltatási költségeket. Burlingtonban durum-alumíniumból készült rotorokkal folyik a kísérlet Madaras Gyula felügyelete alatt és minden jel arra vall, hogy ezek az egyenként 4,000 font súlyú forogó kémények világhírű szerelmek a magyar mérnököknek.

Ugyancsak sok szó esik a "Travel & Transport Building"-ben Németh István chicagói honfitársunk "gomba"-repülőjéről, mely valóságos forradalmasítja a légi közlekedést. A Chicago melletti Glenview repülőterén teljes sikerrel fejezték be a kísérleteket a Németh-féle újszerű repülőgéppel, melynek gyártási szabádmalmát a Curtiss gyár szerelte meg. A ke-rek asztallaphoz hasonló szárnyfelületű szerkezet sokkal biztonságosabb az eddigi repülőgépekkel. Bárna a levegőben irrtózatossal sebességgel haladhat, mindössze 20-25 mérföldes sebességgel ér földet, alig 15 yardos körön belül — tehát akár egy lapos háztetőn is — biztonságosan lezállhat és teljesen zuhanás-mentes.

Joggal nevezhetjük negyedik kimagasló magyar sikernek a "Chicago Sunday Tribune" augusztus 12-iki számát, mely "Hungary: most pacific Nation in all Europe" cím alatt 4 hasábon cikket közöl az Óhaza és általában a magyarság helyzetéről. Minden kétséget kizáróan ez a legjobb cikk, mely eddig Amerikában rólunk megjelent. Mi több, szinte felbecsülhetetlen az értéke, hiszen a "Chicago Sunday Tribune" a legelterjedtebb újság a világon és ennek révén keressen 850 ezer ember olvashatta a jövő számunkban ismertetődő tárgyalagos megállapításokat.

(Miután helyesülte miatt nem közölhetjük angolul is a nagy amerikai lap magyarbarát cikkét, amelyet hozzá akarjuk segíteni ügyünk érdekében, hogy kanadai ismerőseink a "Chicago Sunday Tribune" ezen számát megmutathassák. Aki tehát nem tudja a legközelebbi újságüzlet megkapni a 48 oldalas, gyönyörű színkép-mellékletekkel díszített újságot, annak is emelt áron át kell fizetnie a megrendelés ellenében kézzel megküldött "Chicago Sunday Tribune" augusztus 12-iki számát "mi lapunk" kiadóhivatala.)

LEGUJABB HIREK

TORONTÓBÓL 31 óra alatt ért Londonba Ayling és Reid pilóta a "Trail of the Caribou" nevű kétfedelű repülőgépen. A kanadai földről indult első óceánrepülés sikerült ugyan, de a kísérleti Bagdadig tervezett 6,300 mérföldes ut helyett csak 3,700 mértettek meg gazolinhány miatt a pilóták.

\$1-2 "BONUS" fizetést helyezte tonnáként kiltátsba Saskatchewan kormányza azon farmerek részére, akik a kiszáradt vidékeken hajlandók szónának lekaszálni zabtermésüket. A takarmányhiányban levő municipality-k ezenkívül kb. \$5-os árban vennék meg a szükség-szénát.

MONTREAL rendőrsége eddig az aglótorokat kergette ki a városi ligetből, a múlt héten viszont a "szónokok" életét mentette meg a gyalázó beszédek miatt feldühödött tömeg kariból. A legújabb rendelet ugyanis biztosítja a gyülekezései szabadságát és a rendőrök csak verekedés esetén kergetik szét a gyűlést.

HAVAZOTT Churchill kikötőjében és fagyos szélvihar vonult végig a North West Territories legtöbb vidékén. Az Egyesült Államokban ezzel szemben 118 Fahrenheit fokra (48 Celsius) is emelkedett a hőmérséklet és rengeteg ember halt meg a hőség következtében.

A "FARM CREDIT" törvény ideiglenes végrehajtójává a kibukott regional Anderson kormány volt ügyész, MacPherson-névezte ki Bennett miniszterelnök. A préri eladósodott gazdáinak kiegészítésére hozott intézkedések elhatározását augusztus végére ígéri.

AZ EZÜSTÖT hivatalosan az amerikai pénz fedezésére foglalta le Roosevelt elnök, minek következtében esett a US dollár értéke a kanadai, valamint európai pénznemekhez viszonyítva. Hir szerint ez a lépés csupán kezdete az Egyesült Államok pénzfelhígító tervének.

GYONYÓROEN szerepeltek Kanada női atléta a Londonban rendezett British Empire Games versenyei során, a vízvezérgás, staféta- és gátfutás első díjait szerezték meg az országának. Egy ukrán bevándorló lány 17 láb 9 inches távolugrással második helyezést ért el.

Atlanti Óceántól a Csendes Tengerig

Que. "VISSZA a földhöz" — ezt a jelszót adta ki Taschereau, Quebec tartományi miniszterelnöke. A francia-kanadaiak ugy lát-szik Ottawától teljesen függetlenül akarják megoldani a munkanélküliség problémáját, miután a Bennet kormánytól nem sokat remélhetnek. A tartományi képviselőház őszi ülésén 10 millió dollárt akarnak megszavaztatni települési segély gyanánt.

Man. BICKSAVAL két szurást ejtett egy eddig ki nem nyomozott tettes Hamberger Antal ismert winnipeg-i magyar óras zive táján, midőn az Adelaide és McDer mot uccák sarkán megtámadta. A szerencsére nem életveszélyesen megsérült honfitársunkat egy bérautó vitte a General kórházba, ahol állapotát kielégítőnek tartják.

Sask. KIVÉGEZTÉK pénteken K'ling brunói német farmert, aki 28 éves trapper társát Nipawin-nál múlt nyáron kegyetlenül meggyilkolta. A borzalmas sorsra jutott hat gyermekes család-apatól csütörtökön este bucsuzott el felesége a prince-albertai feyházban, másnap hajnalban pedig percek alatt felakasztotta Ellis hóhér.

Ont. ELBORULT elmével több revolverrovással leterítette szive választottját egy finn származású farmmunkás Carruthers teleptől öt mérföldnyire, majd

Alta.

CARBON magyarlarcta telep egyik lakóját kétszeres rablói-gyilkosságért halálra ítélték, de bizonyítékok híján felmentették. Az indiai katonától kanadai csendőrig mindennel megpróbált csendőz John Galagher azután feljuttotta házát, hogy megkapja a tűzbiztosítást. Ezért 10 évi börtönrre ítélték. Onnan kiszabadulva, egy gazdag angol nagyjénétől levelet kapott, mely szerint félmillió dollárt örvölhet, ha 1938-ig megnősül.

MADARAK alig néhány dollárral voltak kénytelenek odébb állni. A MAGYARAKTA Wakaw határában 30 mérföldön üldöz-ték Kusey csendőrkaplár a környékbeli farmerek segítségével. A két ló-illetleg marha-kötőt, akik rendszeresen dezsmáltak a gulyákat. Még idejében sikerült elfogni a Ferguson és Harvey névre hallgató két ánglius börtöntől elrejtett, ugryhogy az ellopott állatokat és gazdasági felszerelést visszaszolgáltathatták tulajdonosaiknak, ugyan a "széf" a-ját, de a jó-

Aratásra, cséplésre magyar farmer magyar munkásnak adjon keresetet!

LE A KENYSZERMUNKÁVALI Munkás Ujság

JÖL FIZETETT MUNKÁT RELIEF HELYETT — OT NAPOS MUNKAMÉRET, HÉT ÓRAS MUNKANAPOT A KIHASZNÁLÁS BONTÉSEST — MUNKÁSKER-VISELŐKET OTTAWÁBA!

VÉGLEG egy 100 százazékos lat tárnájában a bányalég. Napok óta képtelenek voltak az elzárt tárnát megközelíteni a mentők és mire kialudt a föld méhében dühöngő pokol tüz, a külvilágtól elzárt 17 bányász-nak már csak megszűnésedett holttestét találták meg.

A JASPER észak-albertai műut munkálatainak befejezése és Calgary, valamint Edmonton terhelnek enyhítése céljából az ottawai kormány 1,200 család munkanélkülit toboroz a 45 centes órabérrrel. Hír szerint mindkét városból 600-600 embert alkalmaznának a nagyszabású utunkánál.

HIRESEK voltak mindig a magyar vargák, akár csizmát, akár finom női cipellőt kellett készíteni. De a háború óta nehéző napok virradnak a derék mesterekre, mert az emberek jobban kedvelik a gyári cipőt. A szegedi cipészek az augusztus 12-én végződött "Szögédi Hét" keretében kiállításon mutatták be, hogy szemre olcsó a gyári holmi, de mennyivel jobb a becsületes kézimunka. Reméljük, hogy a sok munkáskezet foglalkoztató szakemberek visszanyerik hűtlen megrendelőik nagy részét.

85 CENTRE szállították le \$1.-ről a legényemberek heti el-látási költséget Manitobában, viszont a családok munkanélkü-liket relief-jét egyelőre meg-hagyják az eddigi alapon. Mani-toba államsegélyét havi 135 ezer dollárra szállította le az ottawai kincstár a legényemberek fenti megörvídítésében az a nevése-gesen szomorú, hogy legjobban eseten három ezer dollárt takari-tanak meg így módon a nincse-telen vándorok bórán.

20 SZÁZALEKOS fizetésjavítást harcoltak ki a montreali sztrájkoló tülpári munkások, minek alapján a múlt hét végén 2,000 ember állott munkába a francia-kanadai főváros szabó-műhelyeiben. Míg a 20%-os bére-melés a darabszáma dolgo-zókra vonatkozik, a hetifizeté-s az alkalmazottak 10%-os javítá-sal is beérték. Ugyanezeken a heti munkaidőt 48 órában álla-pították meg, a túlóráért pedig másfélszeres bért kötelesek fi-zetni a munkaadók.

VIRGINIA amerikai állam Derby városa mellett felrobant a Stonega szénkitermelő válla-

FOGLALÁS HELYETT AZ ADÓSSÁGRENDÉZÉS TÖRVÉNYES VEDELME-T A TERMÉNYÁRAK KÖLT-SÉGEN FELÜL EMELÉ-SÉT — AZ IPARI CIK-KEK S A VASUTI FÜVÁR-DIAK LESZÁLLÍTÁSBÁI

Farmer Tudósító

DOLLÁRRA emelkedett a bu-pozsa jövő májusi elővetélt ára a hozama a tavalyi 365 millió bu-shellel szemben. Miután ebben Magyarországra, a szerbek által megszállott Délvidék, továbbá Bulgária és Oláhország termése is beleértendő, a jelek szerint Közép-Európa kivitele a télen nem fog sok borsot törni Kana-da orra alá.

GYARMATI Károly Cegléd melletti tanyáján szántott, aminek közelében nemrégiben mé-hest állítottak fel. Egyszerre ki-tört egy raj mész és ellepte a gaz-

AZ ÁLLATÁLLOMÁNY könyörtelen lemezárítását ajánlják a kiszáradt területek gaz-dáinak. A rettenetes helyzetben nem sokat segítené a kormány által kilitásba helyezett téli ta-karmány, miután ez többbe ke-rülne, mint amennyit jövő ta-vasszal kaphatnának az állatok-ért. A szerencsésebb vidékek állattenyésztői viszont tiltakoz-nak az ilyen erőltetett "megol-dás" ellen, mert hiszen ezzel még jobban lenyomnák az árak-t és a vágóhidak csúnyán ki-használnák a farmereket.

20 MILLIÓ dolláros profitot vág zsebre az ottawai állam-kincstár a pool költségvetésé-vel ók végtét buzaár-kiegény-lítési mesterkedés következté-ben. Az eladósított szövetkeze-teket ugyanis MacFarland cal-garyi buzaárkereskedő irányítá-sa alá helyezte Bennett ministe-terelnök. Olyan sikerrel dolgozott a világpiacon a pool, hogy 20 milliót téríthet meg a kormány-nak a bankok által garantált kölcsönök törlesztésére.

A HUDSON öböl manitobai ki-kötőjében fellendült az alig né-hány hónapra remélhető forga-lom. Nem csupán gabonával me-grakott tehervonatok ige-keznek Churchill felé, hanem augusztus 11-én Prince Albert-ról utnakindították az első ide-i hízómarha szállítmányt is. Ke-reken 290 válogatott tinót ha-józnak be Churchillben, hogy a rövidebb és olcsóbb tengeri uton érjék el az angol piacot.

A DUNA völgyében összesen

3 HAZAI bikák vadságát bi-zonyítja egy tragikus hír. Nagy Róza haza akart a mezőről egy bikát terelni. A bika azonban megvadult és nekiment a leány-nak. Róza szaladt és bemenek-ült az első útjába kerülő ház-ba. A bika azonban oda is kö-vette. A leány hiába zárta ma-gára az ajtót, a megdühödött ál-lat nekiment az ajtónak, betör-te és megtaposta a leányt. Két legény vasvillával sietett ki-szárta a bika lábait alól, de o-lyan súlyosan megszebesült, hogy kórházba szállítás közben meghalt.

GOLYÓMENTES PARAF-A-SISÁK

A londoni országos fizikai la-boratórium többévi kísérletezés után srapel- és golyóbiztos sí-sakat készített, amelynek su-lyának alig egyharmada. Az új sí-sak anyagának fő alkotórésze rendkívül magas nyomás alatt sűrített parafa, amely olyan ru-ganyos és oly hallatlan ellenál-ló erejű, hogy 7 font súlyú pó-róló ütéseit alig hagyják nyo-mtot rajta. A világháborúban tudvaleg a katonák gyakran halálos feblővések veszedelmé-nek tették ki magukat, mert nem tudták állandóan viselni a nehéz és meleg acél sisakot.

EMELKEDIK A HAZASSÁG-KÖTÉSEK SZÁMA

A magyarországi adatok sze-rint egy raj mész és ellepte a há-

3 PONTBAN KIVÁLÓBB mint bármely más kávé

MILLIÓK élvezik naponta a Maxwell House kávé számos jó isét — azt a híres keveréket, amit Déli telepesei élveztek évtizedekkel e-előtt. Mindig olyan úde, mintha frissen pörköl-ték volna, hiszen a Vita-Fresh csomagolás el-járás minden levegőréseket eltávolít a bádog-dobozból. Az eredeti zamattal megtartó Maxwell House kávé különleges előjással darálják, úgyhogy bármilyen módon készit belőle kávé-t, az íst adó részecskék szabadon érintkeznek a gőzölög vízzel. Kanadában pörkölnek és csoma-golják.

GOOD TO THE LAST DROP

A GORDIUSI CSOMÓ ÖCSÖKÖN

Irta: NAGY MIKLÓS

Hívnak ebédhez, de még Boj-tos bécával van tárgyalni vá-lóm. Negyedórja diszkrétum, míg végre kiszimatoltam, mi ügyítette hozzám. Hát a közelgő bíróválasztás. Kerülgetett jobb-ról-balról beszédével, hogy ki-tudja belőlem a véleményemet. Nekem erről még nincs vélemé-nyem, mert a mostani bíró hiva-tala csak három hónap múlva jár le. Bojtos bácsi először ámul-dozott ebbsli mulasztásomon, aztán szörőföldön kezdett. Ilyen fontos dolgot előre kell össze-pásztálni. Mikor ő a Wekerle idejében bíró lett, már egy fél-évvél előbb megkezdődtek az irányozódások. Nehéz időben a jó hajós jobban körülhorgol a szemével. Azt kell mér most is idejében irányozódní. Itt volna mindjárt az ő veje, Bikki János. Igen alkalmas személy. Ismeri jobban, mint a bundája belését, hiszen huszonegynéhány esztén-dővel eszelőt adta oda neki jó szízzel a leányát. Igen-igen me-ri kommandálni. Őt is az apósa kommandálta akkoriban a We-kerle idejében és milyen jól járt vele a község. Akkor épült a bi-ka-istálló, a hodály és sok egyéb hasznos dolog. Ugy hiszony!

Igen meg volt elégedve a mon-dókájával, mert ragyogó arccal parolázott velem. Hát csak gon-dolkodni a dologról! Mert ha az evangéliumot erősen is marokra fogom, de a földi ügyekbe is kell egy kis belelátás. Az ügyet mégsem tartottam olyan fontosnak, mint Bojtos bácsi. El is feledkeztem volna róla, ha másnap este felbe nem kopint az öreg Kaló. Kaló is bíróügyben sántikálhat, mert különben lelki tanácsára eddig még nem volt szüksége. Mivel a neve ezennel megörökösödik, ki-

mifelének. Kaló türelmesen kite-regette többi jó tulajdonságát is az ő édes egy bírójának. Ilyenkor világosodik ki, hogy milyen jó, hasznavehető em-be-rek is élnek még ezen a földi vi-lágon.

Igen örültem Bertók képessé-gelinek, de szavamot mégsem adtam oda. Ráérintek. Képvise-lőválasztások rejtelmeiben meg-edzett egyén sem tudja eléggé mérlegelni egy falusi bíróválasz-tás veszélyeit, ha a falu vélemé-nyét pontosan két egyenlő rész-re osztják. Csak olyan nadragos ember próbáljon ebbe a küzde-lembe vegyülni, akinek a fejét ura könnyen össze lehet dró-velni. Ide taktika kell. Aki nem ért hozzá, az üljön a verandára és figyelgesse a következőket.

A választási irányozódás las-sankint hatalmas küzdelemmá dagadt. A szél sem szűlték ga-rabonciánsnak. Előbb a tenger-parton valahol könnyű szellő-ként megsimogatja a járólélek arcát. Még meg is dicserik érte a nagy melegben. Aztán nekid-uhajdik valahol a hegyek közt. A szomszéd országban még ab-lakot tör, nálunk már kéménye-ket döntöget.

Az egyik este hallani lehetett egy nótát, amiben el volt mon-dva, hogyan szabadult ki Bikki a katonaság alól. Másnap este más legények arról daloltak, hogy dobták vissza Bertóknak a kerítését az a jeggyűrűjét. Következő napon ismeretlen te-tések felbistattak egy talyigás zsidót, menjen be Bertókéhoz, mert ott gyűrűt akarunk venni. A zsidó nem lett volna zsidó, ha föl nem kapja az elbe hajított üzletet. Saját lábán ment be Bertókék portájára, de a talyi-gára irtalmas kezek rakták fel. Ki is kapcsolta üzleti köreiből ezt a falut. Erzel szemben Bikkinét más-nap reggel a mérge majdnem

szétvetette, amikor a ház előtti kertben egy mankót talál is az ő édes egy bírójának. Ha még pirkadatok észrevette vol-nak! De már az összes iskolás-gyerekek ott vihogtak a keríté-szallagot lebegtetett a szél. Hogy micsoda szegény! Az ő el-adó lányának, az Erzsinek ró-zsafaútját így meggyalázní. Csak kitudhatná a tettest, az bizony idő előtt megkopaszodnék a ke-ze közt. A mérge netovábbja az-onban mégis az volt, amikor azt hozták hírül, hogy a tettes maga az ellenfél fia, Bertók Sa-muel. De hát akkor hogy volt le-ke, hogy volt porfája másfél évig idejéről a Bikki-portára s a sze-let csapni az ő Erzi lányuknak. Hogy ezek a zsellérből kitollász-kodott Bertókék még az ő lá-nyukhoz akarták kötni azt az éjféli csavargót. Még jó, hogy idejében kivédte a báránybőr-ből az igazi természetét.

Most már aztán teljesen be-borult a világ. Bertók Sanyi egy este titokban odaosont a szokott ablakhoz, amit azelőtt annyit megkopogtatott. Ki akart magyarázkodni Erzsike előtt a förtelmes gyanúsítás miatt. De Bikkiék kocsis és tehene se vil-lanyféll emelték át a kerítésen. Ilyenkor pedig nincs ráérkezési idő a magyarázkódásra.

Az ügy most már olyan gor-diusi csomónak tűnt fel, hogy azt kibogozni emberföltötti fel-adatnak látszott. Aki békíteni próbált, az vagy csalóda, vagy sértődve vonult vissza a hálat-lan foglalkozásból. Egyadul Bertók Sanyi nem verszette el a fejét ebben a ka-fői nem kapja az elbe hajított üzletet. Saját lábán ment be Bertókék portájára, de a talyi-gára irtalmas kezek rakták fel. Ki is kapcsolta üzleti köreiből ezt a falut.

Ezzel szemben Bikkinét más-nap reggel a mérge majdnem

PÉNZÉT FARMOT CSALÁDJÁT UTAZZON HAJÓJEGYK ÁRA BUDAPESTIG CSAK \$97.75

Winnipeg, Man. A Schebeck J. Istvánné szervezésében alakult és hónapok óta sikerrel működő Gyermekek Club csütörtökön, 16-án délután gyermek pikniket rendez, melyre ezuton is meghívja a tagokat, azok szüleit, valamint minden érdeklődőt.

Könyven meghílt Mr. Philipp Wagner, Chicagóból, Ill. írja: "Régebben könnyen meghil-tem, télen épp úgy, mint nyáron. Be-leim rendetlenül működtek és sokat szenvedtem fejfájástól, mindez meg-változott amióta a Forni-féle Alpen-krauter használtam".

VOGUE TISZTA FEHÉR CIGARETTA PAPIR

5 EGY NAGY CSOMAG Tudvalevő, hogy az Óhazában a dollár hivatalos árfolyama sokkal alac-sonyabb, mint a magánforgalomban.

2 CENTERT KAPHATÓ SZÁMOKÉNT LAPUNK AZ ALÁBBI ÜZLETEKBE:

Montreal Que. HARTMAN'S Stationery Store 1488 St. Lawrence Blvd. Kényvek, fölyóiratok, újságok, író és papírszek.

ALEX A. KELEN 1456 City Hall Ave. Pénzügyi — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közigazgatói ügyek

CHERRY D. SZABÓ 14 Ontario St. East. Pénzügyi és cégesügylek. Képzőiskolák

Toronto Ont. UKRAINIAN BOOKSELLERS 324 Queen St. West.

UKRAINIAN BOOK STORE 309 Queen St. West

Hamilton, Ont. ALEX A. KELEN LIMITED 1456 City Hall Ave. Pénzügyi — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közigazgatói ügyek

Kitchener Ont. S. JAROSZ 324 King St. West. Újságok — Folyóiratok, — Szivarok, pipa és cigaretták dohány

Winnipeg, Man. SATURN IMPORTING CO. Higgins Ave. a CPR szállóval szemben közel a Main Streetnek.

GEORGE SZABÓ 272 Main Street, Pénzügyi, hajójegyek, bevándorlási engedélyek

Melville Sask. SÍPOS GYÖRGY a Market-tel szemben.

Lethbridge Alta. SZARKA JÓZSEF 406 — 4th Ave. South Pípa és cigarettadohány, helyveti és papír is kapható.

Edmonton Alta. LUKÁCS LAJOS 10515 — 96th St. Telepítési Iroda — Pénzügyi —

FELHÍVOM A MAGYARSÁG figyelmét, hogy megnyitottam CIPŐ-JAVÍTÓ ÜZLETEMET. Minden új és javított munkáért felelősséget vállalok. Kérem a magyarok pártfogását.

MIKE HANZEL 307-6 St. S. LETHBRIDGE Alta.

Dr. H. HERSHFELD Orvos és sebész. Eredménytel kezel bármilyen betegséget. Operál. Szülés. Rendelőjében magyarul beszélhet. Telefon: rendelő: 26 600, lakás: 51 471 800 Boyd Blvd. WINNIPEG Man.

MAGYAROK GYÓGYSZERTÁRA ahol orvosokat legújabb módszerekkel kezelhetjük. Recepteket és rendeléseket a legpontosabban elkészítjük és szállítunk vidékre is.

THE FRANK HEDLEY Co. McFARLAND Bldg. 4th Ave. S. LETHBRIDGE, Alta.

VALÓDI „VULKÁN” KASZA 28 inch hosszú \$2.25 — 32 inch hosszú \$2.50 36 inch hosszú \$2.75, 40 inch 3.00, kalapács egy pár \$1.00, kúcsos karika csavarokkal egyes 35c., kettős 50c., német gyártmányú nedves fémű 50c., terméskő 50c., "Carborundum" nedves kő 60c., sárjól nyílt 75c.

DANUBIA CO. 645 Main Street, Winnipeg, Man. Gramofonlemez-árjegyséket ingyen küldünk!

FIGYELMEZTETÉS! A Szent István-napi sorhajrában részt vesznek mindazon ügyfeleink, kik ez év január hó 1 óta pénzt küldtek irrodánk által. Siessen tehát és küldje pénzét általunk, mert augusztus hó 20. -ig feladott pénzekről szóló nyugtáink számai még játszanak a sorsolásban. — A második húzás után lesz. Mindenki-nek van esélye kétszer is játszani a sorsolásban, ki hamarosan feladja a pénzét.

ALEX A. KELEN LIMITED 1456 City Hall Ave. MONTREAL Que.

STEVENS FELRUGTA A NAGYTŐKE DARÁZSFÉSKÉT

ALLASÁT VESZTHETI A MINISZTER, MERT RENDET AKAR TEREMTENI A KERESKEDELEMBEN? — BENNETT ELÉGTEG TETTE A PROFITOLÓKRA TERHELŐ MEGALLAPÍTÁSOKAT TARTALMAZÓ KIADVÁNYT — A TERHELŐ ÉS MUNKÁSOK BÜNÖS KIHASZNÁLÁSÁT TÁRJÁ VILÁG ELÉ A POLITIKAI TALÁLGATÁSOKRA ALKALMAT ADÓ NYILATKOZAT

Mult számunk elsőoldala cikkében már beszámoltunk arról, hogy Ottawa napokon át hangyaboly képét mutatta Stevens kereskedelmi miniszter röviden körvonalazott előadásának kiptatása folytán. Bennett miniszterelnök ugyanis szigorú utasítást adott az előadást ismertető füzet minden egyes példányának elkobzására, amiből kifolyólag általános nyomozást indítottak a hatóságok. A politikai színezetű kinos ügynek a jelek szerint még a törvény előtt is lehet folytatása, miután a magukat sértve érző gyáripari érdekeltségek perelni akarják Stevens kereskedelmi minisztert.

Annak ellenére, hogy Stevens utólagos nyilatkozata szerint semmiféle féltreértés nem volt Bennett miniszterelnökkel és nincs az országos hírre emelkedett előadásában egyetlen mondat sem, amit visszavonna — Ottawában sok mindenférelől auttognak. Így többek között azt is rebesgetik, hogy a füzet nyilvánosságra hozásával Stevens "megtörpédozta" a kormányt. Mások arról is szeretnének tudni, hogy a konzervatív politika reformjára tör, sőt Bennett pártvezéri méltóságára pályázik.

Mindenképen érdekes jelenség, hogy az ellenzéki lapok — ahelyett, hogy támogatnák Stevens kereskedelmi minisztert — vezércikkekben mutatnak rá arra, hogy Stevens bírálatot mondott még mielőtt a kiadott Royal Commission döntést hozott volna s így ezen szerv elnöki tisztét nehezen töltheti be a szeptemberi kihallgatások során. Az érdeklét gyárak és áruházak természetesen alaposan ki is használják ezt a jogi botlást és igyekeznek legjobb tehetségük szerint lehetetlenné tenni a kereskedelmi minisztert.

Történjék bármi is, annyi bizonyos, hogy a vancouveri szatöbből az ország egyik vezető emberévé felküzdő Harry H. Stevens nevé meg fogja őrizni emlékeztetésben a kihaszált kanadaiak tömege. Eddig ugyanis még nem történt meg, hogy ilyen felelős állást betöltő államférfi ennyire hűen tükröztesse vissza az általános panaszokat.

KONZULI KERESTÉSEK (Hirdetés) Felkérem az alant felsoroltakat, hogy saját érdeklükben közöljék címük az alulírt magyar királyi konzulátussal: Bujl Gyula, Nyírszöllős, Bartos Mihály, Galgaguta, Gyüre Balázs, Dombóvár, Kol Bertalan, nős volt Gencsi Leával, Kol Gyula, Tiszabézd, Koponyás Miklósné, szül. Herceg Róza, Mrs. Jim Lovett, szül. Vigh Zsuzsanna, S. Molnár Bálint, Lethbridge, Alta., S. Molnár József, nős Németh Margittal, S. Molnár Szebet, férj. Selva Samu, S. Molnár Bálint, Tét, Ternován Antal, Musch Henrik, Vaughan Str., Winnipeg, Man. Magyar Királyi Konzulátus Royal Hungarian Consulate 625 Royal Bank of Canada Building WINNIPEG, Man.

lezte le Stevens a torontói és regnái Simpson áruházak belső válságának titkait. A "várszók" ugyanis azt ajánlották a vállalat alkalmazottainak, hogy vegyenek részt a "re-financing" néven ismert alapítke-emelésben. Még arra is rávették a szerencsétlen munkásokat, hogy a részvénybörzset kezében tartó Bank of Commerce elnökétől vegyenek fel kölcsönt minél nagyobb részvény-vásárlásra. A "jó üzlet"-nek kinálkozó "befektetés" során tényleg mintegy kétfélmillió dollár ára részvény vásároltak a Simpson áruház alkalmazottai és tízmillió dollárnyit vet fel az értékpapírpia. Mindez a 12 millió elvezetnének tekintendő azonban, ha megmondjuk, hogy Flavelle, a Commerce pénzügyi elnöke rövidre ezután kivonta a maga pénzét a vállalatból, a spekulánsok és a válság felemésztették a megmaradt összeget s így a heti fizetésükből áldozó részvényesek nem csupán elvesztették befektetésük értékét, hanem még 17%-os fizetéslevágást is kaptak a nyakukba — a "saját tulajdonukban" levő vállalatot.

Nem kevésbé visszataszító módon járt el az Imperial Tobacco Co., mely nem egy ontariói magyar dohánytermelőt juttatott a tönk szélére. A 14 millió alapítkevel rendelkező vállalat egyik napról a másikra 100 millióra futta fel részvényének látszat-értéke s hogy igazgatóinak mesés sápot biztosítson, pokoli tervet eszelt ki a termelői kizsákmányolására. A dohányárát 33 centes fontonkénti átlagból 16 centre süllyesztette le egy Lea nevű család közreműködésével, akit a négerrel lakott amerikai dohányvidékekről szerződtek, miután jól értett a termelőikkel való "bánásmódot". Olyan nagyszerien fosztogatta Lea a dohányfarmereket, hogy 25 ezer dolláros évi fizetésén felül még 65 ezer dolláros jutalmat is kapott a vállalatotól. Ugyanezokra a dohányfarmerek ugyszólván éhen pusztultak és nem egy gyár, vállalat, üzlet megbukott, amiért nem tudta behajtani a termelőknél nyújtott áru-hitelt.

Az Eaton áruházak aránylag becstelenségen viselkedtek akkor is, midőn más vállalatok bünsözéseiket követték el. Mégis szigorúan bíratta Stevens, hogy Eaton 40 igazgatója tulajdosan magas fizetést élvez, valamint ez a cég is tulajdosan zánt s ennek folytán kénytelen lenyomni a nagyban árakat, amik végeredményben munkások csökkentésében nyilvánul. Ezalatt az áru-eladás kocakázata a válsággal karöltve emelkedett és ennek következtében 32%-ról 43 százalékra ugrott a nagyban és kicsinyben

GYILKOL A VILLÁM! Az albertai Castortól allig egy mérföldnyire levő Remillard szénbányatelep tulajdosonánál kereset menedéket az augusztus 9-iki égháboru elől Sullivan 60 éves nova-scotiai bányász. Az öreg ember közvetlen közeléből érkezett a rádió, mely éppen egy nova-scotiai műsorszámot közvetített. Egyszerre hatalmas csattanás rázta meg a levegőt és Sullivan elterült a szoba padlóján. A villám belecsapott a rádió antennájába és noha anyagi kárt allig okozott a házban, kioltotta a szerencsétlen bányász életét.

GYUGYANCSAK HALÁLOS VILLÁMCSPÁS ÉRTE HYLMAR RYGH 26 ÉVES KIPLINGI SVÉD FARMERT, AKI ÉPPE ARAROTT A MAGYARLAKTA TELEPT 10 MÉRFÖLDNYIRE ÉSZAKNYUGATRA FEKVŐ FÖLDJÉN. AZ ALLIG KÉT HÓNAPJA HÁZAS FIATAL GAZDA TRAGÉDIÁJÁ

A MUNKANÉLKÜLISÉG SOK CSALÁDOT Kényszerít a Rendszeretlen Táplálkozásra és ennek következményeit a gyomra szenvedni meg elsősorban. Soha annyi gyomorbeteg nem volt mint ma van. Soha nagyobb szolgálatot a PURGARET nem tett mint éppen ma. Stvggytalanság, nehéz székelés, gyomorcsiklás, gyomorgörccs, gyomornyomás, bevont nyelv székéltalmak, savanyú felbűlés, rossz lehellet, fejfájás gyomorégés, undor, kedvtelenség fáradtság érzés, rossz alvás, állandó szédülés, borkitűések vértartatlanság okozta reumás bántalmak, mind beteg gyomrának és a belek rendetlen működésének a következményei.

PURGARET A GYOMORBAJ EGYETLEN HATHATÓS GYÓGYSZER! GYÓGYEREJÉT SEMMIFÉLE MAS SZER NEM POTOLHATJA! Egy nagy családi bádogdobozzal, mely több hónapra elegendő csak \$1.00. 6 dobozzal 5 dollár.

VÖRÖS KERESZT PATIKA 12302 R. Buckeye Rd. CLEVELAND, O.

Winnipeg, Man. 1934 aug. 14.

nak szemtanuja volt az ablakból aggódba kitekintő felesége, aki kétségbeesve futott ki a bndérről lezuhant férjéhez, de akkorra már nem volt benne élet. A manitobai Baldur mellett történt kettős tragédia történt, melynek során a 15 és 13 éves két Lockerby fítestvér azonnal kissenvedett, amint kéverakás közben lesújtott rájuk a mennykő.

A bácska Bajsa község felett nagy vihar vonult el Csértnek Tamás gazdálkodó nem zárta el rádióját a vihar alatt, sőt odaült a rádióhoz és fülhallgatóval "élvezte" a vihar által okozott zörejeleket. Eközben a villám becsapott az antennájába s végigfutva a földetlen rádió szétrobbantotta a készüléket. A gazdát a villámütés egészen megskalpolta. Fejéről csatokban lógott le a bőr.

MEGHALT KELET PIONIR-ASSZONYA Sulyos gyász érte Kónya Kálmán nagara-fallsi honfitársunkat, aki a Kanadába 29 évvel ezelőtt kivándorolt édesanyját vesztette el. Az éltés matrózát augusztus 6-án helyezték örök nyugalomra a ref. egyház szertartása szerint. A gyászszertartást Tiszt. Farkas Károly végezte, Szalontay Mihály kántor közreműködésével. A közszertartás öröndő "Kónya néni" koporsóját 20 gépkocsin kísérték a temetőbe rokonal és ismerősökkel, a sírnál pedig Nímács Ferenc mondott megható bucsuzót. A gyászoló család ezután is köszönetet mond mindazoknak, akik részvétükkel enyhítették fájdalmukat.

FÖTÁRGYALÁSON Bíró: És mondja, mi volt az első gondolata, amikor a vádlottat és feleségét veszekedni hallotta? Tanu: Az, hogy soha életemben nem fogok megdőlni.

George Szabo 272 Main Street WINNIPEG, MAN. HAJÓJEGYEK PÉNZKÜLDÉS BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYEK DIANA SÓBORSZESZ

A MUNKANÉLKÜLISÉG SOK CSALÁDOT Kényszerít a Rendszeretlen Táplálkozásra és ennek következményeit a gyomra szenvedni meg elsősorban. Soha annyi gyomorbeteg nem volt mint ma van. Soha nagyobb szolgálatot a PURGARET nem tett mint éppen ma. Stvggytalanság, nehéz székelés, gyomorcsiklás, gyomorgörccs, gyomornyomás, bevont nyelv székéltalmak, savanyú felbűlés, rossz lehellet, fejfájás gyomorégés, undor, kedvtelenség fáradtság érzés, rossz alvás, állandó szédülés, borkitűések vértartatlanság okozta reumás bántalmak, mind beteg gyomrának és a belek rendetlen működésének a következményei.

KOMAROMI JÁNOS A REJTETT ZUG

Köszönöm, Erzsi nénem — felelt hálás hangon Turgyonyi András. — De hiszen közeleik Nagymihály. Mert ott kell sor alá állnom. Igaz, hogy csak holnap jövök vissza. Bizonyos ugyanis, hogy több volt osztálytársammal találkozom majd s valószínű, hogy északa el fogunk beszélgetni levelet a Strömpl-féle vendéglőben.

Azalatt hirtelen ebédhez kezdett teríteni két tót leány. Csepiszine volt a hajuknak, akárcsak az Ondava vízének. Mindig jókedvűek voltak s nótázásuk egész nap kivet a konyha tájkáról, de most szótlanokdtak ők is. Mert tudták, hogy hamarosan el fog menni a háztól András urfi s talán soha nem tér vissza többet, hiába fog sirdogálni Zsuzska kisasszony. Annyi, de annyi fiatal legény ment el már virágosan és keseri dalolás között s ott maradt galliciai vagy déloros földben.

Allig egy-egy szót váltva ültek hozzá négyen az ebédhez. Már a vége körül jártak, amikor megszólalt a tisztartó. Böcs értelemmel, nyugodtan: — Ennek a háborúnak sose lesz vége fiam ... Muszka földön meg Lengyelországban akkora a vérengzés most is, hogy Hunyadi János valamennyi háborúja ahhoz képest gyerekjáték. Idehaza pedig tízedszer soroznak már ...

Belefaradtak a katonaoorvosok, Bálint bátyám — jegyezte meg Turgyonyi András. De mert senki sem értette, mit akart mondani vele, magyarázó hangon füzte hozzá a fiatalember: — Ezekelőtt tudnillik csak déli egy óráig soroztak a katonaoorvosok meg a magasarangu tisztek, most pedig délután is mérce alá állítgatják a fiatal legényeket, meg a hajlott vállu apákat ... Magamra is azért kerül sor csak délután. De higgye el, Bálint bátyám, nem olyan nagy dolog az egész: ugyanis meg kell halni egyszer.

De éni is csak egyszer élünk, kedves fiam — jegyezte meg oktató hangon a nevelőapja. — Hiszen hazafias ember vagyok én, fiam, ezt tudja rólam mindenki. Megfizetem az adómat, meg szoktam jelenni a hazafias ünnepeken, minden második vasárnapon ott vagyok a hardicsai templomban, áhitattal zengem a szóltárt meg a dicséretet s nagy figyelemmel hallgatom a tiszteletes úr szentbeszédét, mindazonáltal meg kell állapítanom, hogy északként nem tudok aludni egy idő óta. Félttem hazámat s ag-

Imre bácsi úgy hetven év körül ballagált immár ebben a rohanó életben s Bery Zsuzska mindmáig nem tudta, mint került a házhoz s mi lehetett a foglalkozása azelőtt? Ameddig vissza tudott menni az emlékezetével, Imre bácsi mindig a lugásban üldögélt s mindig újságot olvasott. Annyit hallott csak egyszerűen, hogy Imre bácsi az ő apai nagyapjának az édesöccse, de többet soha nem mondta neki s ha elvívte érdeklődni próbált volna az édesanyjánál, a mama minden esetben hallgatott. Általában nagy volt a hallgatás a Hallgató-molyva táján s ezt a csöndet csak hajnalidőben verték föl igások-béresek, amikor nagy csörömpölés közt megindultak kifelé, a mezőkre.

Tavasz közepeitől ősznek végéig a lugásban üldögélt tehát Imre bácsi, áttólvagva pedig, hogy a bablagural szelek behorították a házba, reggeltől-estig a cserépkályhá mellett üldögélt s olvasott egyfolytában. A regényírók közül Jósika Miklósnak lapozgatót el legörömetestb, ha viszont végére ért az előző napon érkezett újságnak, annyit mondott halk hangon: — Megkergült a világ s jüvesztébe rohan.

— Megkergült a világ s jüvesztébe rohan. — 12 —

"HAZADNAK RENDULETLENUL LÉGY HIVE, ÓH MAGYAR!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZÁG NEM ORSZÁG, EGÉSZ MAGYARORSZÁG MENNYSORSZÁG!"

A KANADAI MAGYAR UJSÁG BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK Címe: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BACS - BODROG MEGYE

A szerb megszállás alatti Bajmokon olyan féltékeny volt vőlegényére egy 15 éves lány, hogy a szerencsétlen legényt zsarozásával öntötte arcon. Szegény Tápás György nem zúgott ezen, mert a menyasszonyára se, mert az orvosok megállapították, hogy megvakult. Mikor a csitri lány részemelt, hogy mit tett, lezaladt a gyümölcsös kertbe és felakasztotta magát. Anyja észrevette a lány izalmát, utána szaladt és még idejében levágta. Mégis kórházba kellett szállítani, mert égégtörést szenvedett.

BÉKÉS MEGYE

Békéscsabán megvadultak egy gazda loval és magukkal ragadványkocsit, félelmetesen rohantak végig az uccán. Nemcsak a kocsi és utasa forogtak veszedelemben, hanem az uccán békésen járókellők is. Kocsmár Ferenc levante észrevette a veszedelmet nagy merészen felugrott a robogó kocsihoz, kiragadta a gyeplőt a rémülettel féltelt gazda kezéből és megfékezte a lovakat. A levante egyesület, aminek Kocsmár tagja, lelkesen ünnepelte a bátor fiatalembert.

CSONGRAD MEGYE

Farkas György szegedi nyomdásznak nem is volt egész sorsjegye, de így is 61 ezer pengő ütötte markát, ami bizony tekintélyes összeg. Sajnos, a legény nem valami jóra, szépre fordítja gazdagságát, mert minden este — másnap reggel megy haza. Még hozzá úgy garázdálkodik, hogy mikor már több korcsma borát megköszölte, rendszerint a rendőrségen ébred.

GYŐR MEGYE

Szomorú és szokatlan szerencsétlenség történt Ácson. A nagy forrásban Lukács József béres lefeküdt ebédután egy kicsit szundítani. Arányokat keresett és az istálló mellé húzódott. De a nagy meleg nyugtalaná tette a lovakat is, elkezdtek rugdalózni, kirúgták az istálló dűldező falát. A fal az alvó Lukácsra hullott, valószínűleg eltemette, úgyhogy mire a robajra összeszaladt a tanya népe és kiásták a szerencsétlen legényt, Lukács József már megfulladt.

TOLNA MEGYE

Kétszeres gyilkossággal vádolt legényt körözött heteken át az Óhaza csendőrsége. Még a Tiszántúra is átterjedt a nyomtatás, miután állítólag arra menekült a gyilkos Márkus-Szabó János. Végre rá akadtak rejtéké helyére Madocsán. A gyilkos szüleihez hazánál rejtőzött, felváltva az istálló padlásán és egy szalmakunyhóban. A csendőrök körülfigyelték az istállót és felszállították Márkus-Szabót, hogy adja meg magát. A gyilkos kidobott egy fegyvert, a következő pillanatban azonban revolverből lövéseket adott le a csendőrökre. A kakastollások erre golyókkal válaszoltak, melyek Szabót megölték. Szülein kívül több madocsai gazdát vettek őrizetbe a gyilkos rejtégetése címén.

KANADAI DOLLÁRJAÉRT a legtöbb Arany Pengőt, Leit; Dinárt, Cseh Koronát. Zlotyot az alanti irrodánál kapja. PÉNZÉT pontosan, gyorsan és biztosan utaljuk át a világ bármelyik országába. Minden pénzküldőnk egy, a címzett által sajátkezőleg aláírt nyugtát kap. — Ha családját vagy menyasszonyát óhajtja kihozatni, mi készségesen állunk rendelkezésére a szükséges bevándorlási engedély beszerzésében, sőt a hajójegyet kedvező részletfizetésre is adjuk.

Közjegyzői okiratok Óhazai bélyegek Mindennemű felvilágosítások.

ALEX. A. KELEN LIMITED
1456 City Hall Ave. MONTREAL, QUE.

UDVARHELY MEGYE

Szent Demeter községben nagy kulturbotrány történt. A község két tanerős székely iskolájába az év elején 146 magyar gyermeket irattak be. A tanszabályzat értelmében a két tanítónak csak 98 gyermeket lehetett volna az iskolában elhelyeznie, 48 gyermek tehát iskola nélkül maradt volna. Simonffy József plébános valahogy elhelyezte a gyermekeket, hogy ne kelljen nekik egy évet vesztelniük. A román hatóságok azt követelték, hogy a 48 magyar gyermeket adják át az oláh iskolának. Simonffy ezt nem akarta megtenni, mire a napokban egy tanfelügyelő jelent meg az elnök kíséretében és megfenyegette a plébánost, hogy bezárátja a katolikus iskolát, ha a magyar diákokat nem adja ki. A plébános attól tartva, hogy az iskolát bezárják, kiadta a 48 gyermek névsorát, mire azokat román iskolába idézték meg és egy dísznőfiha akarták elhelyezni, hogy ott tanuljanak. A kis székelyek szülei ezen annyira felháborodtak, hogy gyermekeiket nem engedték az oláh iskolába, nem törődve, hogy így a 48 gyermek egy évet veszít.

VAS MEGYE

Körmenten már többször betörték a templomba és nemcsak a perselyt fosztották ki, hanem arany és ezüst kezességeket is vittek magukkal a tolvajok, akiknek azonban nem sikerült nyomára bukkanni. De egy gazda felesége, Szabó Jánosné bejelentette a csendőrségen, hogy padlásán templomi kelyhek talál és az a gyanuja, hogy fia lehet a templom fosztogató. Így fogták el a fiatal zuhancot és tettestársát, kinek már sok bűn nyomja lelkét.

AKI FÉLTÉKENY

A „MESTERSÉGÉRE”

Zeliszka István budapesti lakos már kétszer volt pénzhamisítás miatt büntetve. Az általa készített hamis kétpengősöket a felesége hozta forgalomba. Zeliszkáné azonban nem elégedett meg ezzel az alárendelt szereppel. Mindenképpen arra törekedett, hogy kitanulja férje "mesterségét" és a hamis-pénzgyártás terén önállóíthassa magát.

Sikerült is férjétől elsajátítani a kétpengősök gyártásának titkát. Mialatt férje börtönbüntetését töltötte, Ábrahám József kemefestővel abban állapodtak meg, hogy majd ő készít hamis kétpengősöket és azokat Ábrahám fogja forgalomba hozni. Zeliszkáné aztán ön és antimon keverékéből öntöminták segítségével nagyban gyártotta a kétpengősöket.

A pénzhamisításra rájöttek a törvényszék Zeliszkánét nyolc hónapra, Ábrahám Józsefet pedig hathónapi börtönbüntetésre ítélték. Zeliszkáné megköszönte, hogy nem kapott nagyobb büntetést, majd az ügyészhez fordult: — A kétpengősöket én hamisítottam — mondta. — De nem ismerhetem el, hogy minden rongy hamisítványt rám fogjanak. Egy jó tanácsot adhatok a főügyész urnak. Ne tessék megengedni, hogy ilyen ügyekben mindenféle gyanus elemek részt vegyenek a törvényszéki tárgyaláson, mert ezek ott megtanulják a pénzhamisítás titkát, aztán mindenféle olyan rongy hamisításokat követnek el, amiket mind a mi nyakunkba varrnak ...

KÉRT MÁR ISMERŐSEI RÉSZÉRE INGYEN MUTATVÁNYSZÁMOT?

Ez aztán fegyenc a talpán!

A Pest megyei hortály fegyenc-telep egyik lakója, névszerint Császi Mihály, furtangos módon megszökött. A csendőrök széleskörű nyomozást indítottak a kézrekerítésére, de sikertelenül. Egy napon aztán váratlan látogató érkezett a szolnoki ügészségre. Az ügyész munka közben nem hallotta, hogy Szabó Jánosné a kénytelenül, csak a patkószegek bakkancsok kemény csattanására tekintett fel meglepődve és nézte a betolakodót. — Ki maga és mit akar? — kérdezte jóindulattal.

A látogatót zavarba hozta a csendes jóságos hang és ismert személynek sikerült leplezése — hebegni kezdett. — En ... Császi Mihály vagyok ... Megszökötem Hartáról ... Idejöttem most és — jelentkezem. Az ügyész bólintott. Császi Mihály panaszkodni kezdett: — Rossz híreket kaptam hazulról. Hogy beteg az asszony, elzúllik a család. Elszökötem hát bejelentés nélkül. Minden rendes embernek így kell csinálni. Elintéztem, amit lehetett, most itt vagyok ... vigyének vissza.

A LEVEGŐBEN SEM JÓ BOTORKALNI — SÖTÉTBEN!

Walker skót gyáros Watson angol pilóta gépén Glasgow-ból Budapestre repült. Tüvedésből a kivilágított mátyásföldi repülőter helyett a Zugló vidékén akartak leszállni. A hepuhás talajon a gép orra összetört és a bennülők könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Több szerencsével, illetőleg szakértelemmel érkezett a magyar fővárosba a "Heracles" nevű angol óriásrepülőgép, mely a legnagyobb utasszállító kétfedeles az egész világon. Az angol kereskedelmi légitársa és csodálat joggal bámulták meg óhazát.

ARANY ELLOPTA ARANY ARANYAT

Arany Mihály debreceni lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásáról ellopták háromszáz pengő értékű aranykészleteit. A rendőrség a feljelentés alapján előállította Széll Arany foglalkozás nélküli pincérmőt, ki néhány napon át a károsultnál lakott. Széll Aranytal meg is találta Arany Mihály eltűnt aranyát.

TEGLA ESETT A FEJÉRE

A sokat emlegetett tréfa ezuttal halálos valóssággá vált Budapestben. A Tüskőr-ucca 5. számú ház tetején Gallai József köböl a kivilágított mátyásföldi repülőter helyett a Zugló vidékén akartak leszállni. A hepuhás talajon a gép orra összetört és a bennülők könnyebb sérüléseket szenvedtek.

MEGVADULT A CIRKUSZI LÓ

A csepeli plactéren egy vándorcirkusz előadásán megdétől megvadult egy idomított ló és belerohant a közönség sorába. Varga Sándort és négyéves fiát maga alá taposta. Mindkettőjüket súlyos sérülésekkel a Szent István kórházba szállították.

VALÓDI OSZTRÁK GYÁRTMÁNYU KASZA

30 és 32 inch hosszú

fűvágásra ezek a legjobb kaszák. Jól jön be az üzletünkbe és válogassa ki a legjobbkat. Ha nem jöhet személyesen, küldje be a pénzt és mi azonnal feladunk Önnek egyet ezekből a kitűnő pengékből. Posta szállítást mi fizetjük. Kasza \$1.95, jobb minőségű \$2.25, kalapács 75c, illó 60c, kétecsavaros karika, kulcsal együtt 40c, fenéki 35 cent. KÜLDJE A RENDELÉST AZ ALÁBBI CÍMRE:

UKRAINIAN BAZAAR 806 Main Str. Winnipeg, Man.

KOMAROMI JÁNOS

gondalmaktól vagyok ellepve, valahányszor nemzetem közel sorára gondolok ... Aközben végére jutottak az ebédnek, felálltak mind a négyen s megcsókolták egymást. Ugyanakkor a ház elé állt a kocsi, melyen a terebisi állomásra kellett indulnia Turgonyi Andrásnak. Az utolsó pillanatban tárcájához nyúlt az öreg s a nevelt-fiára nézett: — Mennyi pénzre van szükséged? — Nekem mindegy, Bálint bátyám. — Harminc korona elég lesz? — Sok is, kedves bátyám — szolt könnyedén a fiatalember Béry Bálint tisztartó szentnyitotta erre a sokrétű bugyelmást s az asztalra számolta ki a pénzt. Harminc darab egykoronást. Turgonyi András zsebredugta az összeget s elbucszott nevelőapjától és nevelőanyjától. Akkor Zeuska elé lépett s mosolygva szolt, de már a régi hangján: — Hát meg sem őrész, hugocskám? — Dehogyan nem — szipogott a növekvő leány, — bár inkább szeretnék sírni. Esetleg még ott fognak mindjárt s nem eresztenek haza többet ... Turgonyi András kötekedett már: — Az lenne talán a legjobb ... Legalább nyugtold lenne tőlem. Megölelték, megcsókolták egymást testvérmódrá. A következő pillanatban a molyván kívül zörgött már a bricska. Egyenest Töketerében irányának. S utána még nagyobb lett a csúnd a Hallgató-molyván. Nagy volt a csend, csak a vetések futottak a kis szélben, mely a kassai hegyek felől lengett ez irányban. Nótászu nem szállt a konyha felől, mely a vadszöllős tornác legvégében bujt meg. Zeuska sem lehetett látni sehol. A tisztartó a gazdasági épületek felé haladt el, észrevehető totyogással. Hirtelen meglátta az öreg Mátyást, az uradalm el-ő gazdáját, amint a földet felől igyekezett hazafelé. Magához intette. Szálmagas, lisztfelhő hajú ember volt az elsőgazda, aki tisztartójával együtt venni el a munkában. Már messziről levette az élelkeskedés számakalapját: — Jó napot kívánok! — Adjon Isten magának is, Mátyás! — köszönt vissza Béri — 10 —

A REJTETT ZUG

ry Bálint tisztartó. — Azért hívtam ide, mert arra gondoltam, hogy legközelebb neki kéne látni az aratásnak. — Hát, nekilátunk — fohászkozott fel Mátyás gazda. — A tisztartó fűrészszón nézett most az elsőgazda szemébe, mert az öregnek nem volt szokása a sóhajtozás: — Történt valami? — Hát igenis — s itt a földnek szegzte arcát az első gazda. — Hornyák Péter egész családja sir délelőtt óta ... — No! — lepődött meg a tisztartó. Mátyás gazda így vitte tovább a szót, mialatt szembenézett a gazdájával: — Merthogy ezelőtt három órával levél gyött a harctéri parancsnokságtól, hogy legutóbb elesett Hornyák Péter tizedes, mármint a családó. Hát most azért van kétségbeesésbe az egész házmép, hogy mi lesz a sorsuk ebbe a szerencsétlenségbe? Béry Bálint mintha megingott volna keveset. Mert a hadikaszás sűrű rendet vágott az uradalmi cselédek között is, akik katonamódrá haltak meg s csupán a Hallgató-molyváról hetediknek jött meg a halálhíre ezen a délelőttön. És mert ritkultak, egyre ritkultak a munkabíró emberek, helyettük tisztikélegények, síheder inasok léptek elő az elhullottak helyébe. Keserves sor volt ez mindenképpen, de hát mit lehetett tenni? A király parancsolt. Béry Bálint tisztartó úgy állt hosszú pillanatokig, maga elé nézve, a molyva homokos udvarára. Majd az első gazdára vetette föl újból nagy barna szeméit: — Eszerint Hornyák Péter is odavan ... — A harctéri parancsnokság küldte meg a hivatalos írást. Oszt most délelőtt kapták meg Hornyákékat. — Hallgasson ide, Mátyás! Most tüstént forduljon meg, nézzen be a Hornyák-lakásba s vigasztalja meg a családot, hogy az ángariát ezentul is meg fogják kapni minden évnegyedbe. Senkit nem hagyunk el a bajában. — Igenis, mindjárt odamegyek. Tűnődözve beszélt tovább a tisztartó. — Alkalomadtán fölkeresem az uraságot s előadom neki a dolgot. Tudom, hogy nem fog megelégedezni Hornyákneről, mert átértette mindig, mi a kötelessége a hősi halottak hátramaradot-aital szemben. ... Mondja meg Hornyákknak, Mátyás gazda, hogy vigasztalodjon meg: ezen ügyem változhat már földi — 11 —

KISZOLGÁLÁS

Ha Ön barátainak vagy rokonainak a

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

Által küld haza pénzt akkor Ön olyan kiszolgálásban részesül, amelynek nincsen párja. Magyar nyelven állanak rendelkezésre pénzküldő levelek s Önnek nyugtát is adunk arról, hogy a pénzt átutalás végett teljes felelősséggel átvettük. Emellett még az óhazai címzett által aláírt nyugtát visszaküldjük Önnek. A hozzáuk beküldött összeget teljes egészében, minden levonás nélkül fizetjük ki és ha azt valamilyen oknál fogva nem tudjuk rendelkezni, visszafizetjük Önnek. Tovább felvilágosítást írjon a következő címre:

Manager Money Order Dept., Canadian National Express, 360, McGill Street, Montreal, Que.

APRÓHÍRDETÉSE

Egy számban való kötés ára 50 c., három számban \$1.25 Szigoruan előre fizetendő

EZUTON keres ismeretséget házasság céljából 33 éves magyar farmer 25-30 év közötti magyar származású farmer leánnyal vagy ösveggyel. Fényképpel ellátott leveleket "CSEDES OTTHON" jellegre a kiadóhívtalba kérek: 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man. 64-9

GABONA - TÖZSDE

(Canadian Press aug. 10-ki jelentése)

BUZA — (Zárjelenben az első 2 nap árt adjuk) No 1 94 (90-92) No 2 90 (87-89) No 3 89 (86-88) No 4 87 (84-85) ZAB — 1 centtel emelkedett No 2 CW 44 No 3 CW 42 cent. ARPA — 2 centtel emelkedett No 3 CW 57 c; No 4 CW 56 cent. BÖR-ARPA — 4 centtel emelkedett 6 soros 64 cent; 2 soros 60 cent. LEN — 3 centtel emelkedett No 1 CW \$1.69 No 2 CW \$1.85 HÖZS — 4 centtel emelkedett No 1 CW 73 c; No 3 CW 70 cent.

PENZ-PIAC

Amerikai dollár ..... \$0.97 1/2 Angol font ..... \$4.98 Magyar Pengő ..... 29.22 cent Osztrák alling ..... 18.68 cent Cseh korona ..... 4.11 cent Jugo dinár ..... 2.56 cent Rumán leu ..... 1.02 cent Budapesti jegyzés július 27-én Kanadai dollár ..... P 3.29-3.49 Amerikai dollár ..... P 3.40-3.44

ALLAT - VASÁR

SZOPÓS BORJU — 50 c., emelkedett J6 ..... 4.50 — 5.50 Középes ..... 3.00 — 4.00 TINÓ — változatlan J6 ..... 3.50 — 5.00 Középes ..... 2.50 — 3.00 OKOR — változatlan J6 ..... 3.50 — 4.50 Középes ..... 2.75 — 3.25 Siliány ..... 1.50 — 2.50 BIKÁ — 25 centtel emelkedett J6 ..... 1.25 — 1.50 Siliány ..... 0.75 — 1.00 SERTES — változatlan SZALONNA ..... \$7.60 Nehéz ..... \$7.10 Könnyű ..... 7.50 No. 1. Koca ..... 5.50 No. 2. Koca ..... 5.00 BARANY — 50 centtel emelkedett Idei elátréndű ..... 5.00 Siliány ..... 3.50 BIRKA — változatlan J6 ..... 1.25 — 1.75 Siliány ..... 1.00 — 1.50